

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2384

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het oppakken van onder meer de Turkse directeur van Amnesty International* (ingezonden 7 juli 2017).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 24 juli 2017).

Vraag 1

Kent u het bericht «Turkse directeur Amnesty International opgepakt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat de directeur van Amnesty International in Turkije is gearresteerd, samen met een tiental andere prominente mensenrechtenactivisten en kopstukken van non-gouvernementele organisaties? Zo nee, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 2

Op 5 juli zijn tien mensenrechtenverdedigers waaronder acht Turken, een Zweed en een Duitser gearresteerd tijdens een door HIVOS en mede door Nederland gefinancierde georganiseerde training in Turkije. Onder hen bevond zich ook de Turkse directeur van Amnesty in Turkije, mevrouw Idil Eser. Het is voor de tweede keer in een paar weken tijd dat vooraanstaande mensenrechtenverdedigers, waaronder vertegenwoordigers van Amnesty International, in Turkije het doelwit van arrestaties worden. Het kabinet veroordeelt de arrestaties en het gebrek aan bescherming van mensenrechtenverdedigers in Turkije. In de visie van het kabinet dient tevens het vermoeden van onschuld te allen tijde gerespecteerd te worden. Nederland staat in nauw contact met Duitsland en andere EU-lidstaten over deze zaak.

¹ Turkse directeur Amnesty International opgepakt, <http://nos.nl/artikel/2181688-turkse-directeur-amnesty-international-opgepakt.html>, 6 juli 2017.

Vraag 3 en 4

Deelt u de opvatting dat vanwege afwezigheid van enig bewijs van betrokkenheid bij internationaal erkende misdrijven de opgepakte personen per direct vrijgelaten dienen te worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid contact op te nemen met uw collega's in Turkije om hiertoe op te roepen? Kunt u aangeven wat het resultaat is van eerdere inspanningen van het kabinet om Turkije op te roepen om de beginselen van rechtsstaat te waarborgen, waaronder het respecteren van mensenrechten, fundamentele rechten, het recht op een eerlijk proces en het beginsel van vermoeden van onschuld?²

Antwoord 3 en 4

De ontwikkelingen omtrent de rechtsstaat in Turkije blijven bijzonder zorgelijk. De aanhoudende vervolging van mensenrechtenverdedigers, journalisten en politici van de oppositie vormt een bedreiging voor de pluraliteit die elke democratische rechtsstaat nodig heeft om effectief te functioneren. Turkije heeft zich als lid van de Raad van Europa en kandidaat-lichaam van de EU verplicht om fundamentele mensenrechten, zoals vrijheid van meningsuiting, te respecteren.

Het kabinet blijft deze grote zorgen waar mogelijk in bilateraal verband, alsmede in EU-verband en via het spoor van de Raad van Europa op consequente wijze overbrengen aan de Turkse autoriteiten en poogt hiermee de dialoog over de rechtsstaat in Turkije open te houden. Nederland zal zich daar via al die kanalen tot het uiterste voor in blijven spannen. Nederland heeft er in EU-verband onmiddellijk op aangedrongen dat EU Commissaris Hahn tijdens zijn bezoek aan Ankara op 5 juli zijn zorgen over deze arrestaties bij de Turkse autoriteiten aankaartte, hetgeen ook is gebeurd. Ook maakt het kabinet zich binnen de Raad van Europa hard voor een EU-verklaring over deze arrestaties, die bij akkoord van alle EU-lidstaten naar alle RvE-lidstaten, inclusief Turkije, zal worden verspreid. Binnen de Freedom Online Coalitie trekt Nederland op met Duitsland, de Verenigde Staten en Canada om tot een gezamenlijke verklaring te komen. Het kabinet onderhoudt nauw contact met betrokken NGO's, waaronder Hivos en Amnesty. De Nederlandse ambassade in Ankara staat in nauw contact met de advocaten van de gearresteerde mensenrechtenverdedigers en blijft de kwestie in lokaal EU overleg aan de orde stellen. Eerder pleitte Nederland in EU-verband herhaaldelijk voor het opschorten van pre-accessiesteun aan Turkije in verband met de mensenrechtensituatie in dat land. Dit zal Nederland ook blijven doen. Daarnaast is de Commissie aan het werk om de pre-accessiesteun te kanaliseren naar het Turkse maatschappelijk middenveld, zodat mensenrechtenorganisaties voldoende steun blijven krijgen.

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2246